

Eindmonitoring

Brancheverduurzamingsplan 2014-2018

Hoogst Haalbare Doelen uit
brancheplan verduurzaming verpakkingen
GroentenFruit Huis

Definitieve versie .1. 22-1-2019



Inleiding	3
Aanpak monitoring	4
Hoogst Haalbare Doelen	5
HHD 1: Kunststof klapkratten	8
HHD 2: Eén poolsysteem voor meermalige kratten	9
HHD 3: Meermalig kunststof klapkrat voor bananen	10
HHD 4: Leden informeren over tertiaire verpakkingen	11
HHD 5: Pakbladen	12
HHD 6: Restplantmateriaal	13
HHD 7: FSC/PEFC certificering	14
HHD 8: Toepassen rPET	15
HHD 9: Uitbannen PVC-houdende krimpfolies	17
HHD 10: Bewustwording en informatievoorziening	18
HHD 11: Standaardisatie	19
HHD 12: Topseals	20
HHD 13: Kartonnen trays	21
HHD 14: Zwarte schaalpjes	22
Conclusies en aanbevelingen	25
Bijlagen	28

Inleiding

GroentenFruit Huis staat voor de belangen van bedrijven die actief zijn in de afzet van groenten en fruit en is een bron van kennis en inspiratie. De leden vertegenwoordigen een aandeel van ruim 80% van de totale omzet groenten en fruit van € 18 miljard (incl. telersverenigingen). Vereniging GroentenFruit Huis telt bijna 320 leden. De leden zijn handelsbedrijven en telersverenigingen die zich bezighouden met de afzet van groenten en fruit. Zij zijn gespecialiseerd in binnenlandse groothandel, import, export, be- en verwerken, verpakken en op- en overslag van groenten en fruit.

In het “Brancheplan Verduurzaming Verpakkingen - sector teelt en groothandel verse groenten, fruit en paddenstoelen - op weg naar 2018” (hierna Brancheplan), is uiteengezet hoe de leden van het GroentenFruit Huis in de periode 2014 t/m 2018 werken aan de verduurzaming van verpakkingen die gebruikt worden op de Nederlandse markt.

In het Brancheplan, zijn 14 Hoogst Haalbare Doelen en een zestal KPI's genoemd. In dit monitoringsrapport is geëvalueerd in hoeverre deze doelen gehaald zijn.

Het eerste Brancheverduurzamingsplan kan gezien worden als een eerste verkenning om sectoraal aan de slag te gaan met de verduurzaming van verpakkingen. In tussentijd hebben ontwikkelingen in de maatschappij en in de markt niet stil gestaan, nog duidelijker is geworden dat verduurzaming vraagt om ketensamenwerking om doelen te kunnen halen.

Brancheplan Verduurzaming Verpakkingen- sector teelt en groothandel verse groenten, fruit en paddenstoelen op weg naar 2018



Aanpak monitoring

Als aanpak voor de monitoring is er gekozen voor een enquête onder de leden, aangevuld met een verificatie van de resultaten middels scandata.

Enquête

De voortgang van de KPI's en de HHD is in 2017 voor het eerst gemonitord door middel van een digitale enquête onder de leden van het GroentenFruit Huis. De enquête is ingevuld door 19 van de 320 leden, waaronder een aantal van de grote leden. Hoewel deze enquête geen representatieve steekproef is, geeft het wel een goede indicatie.

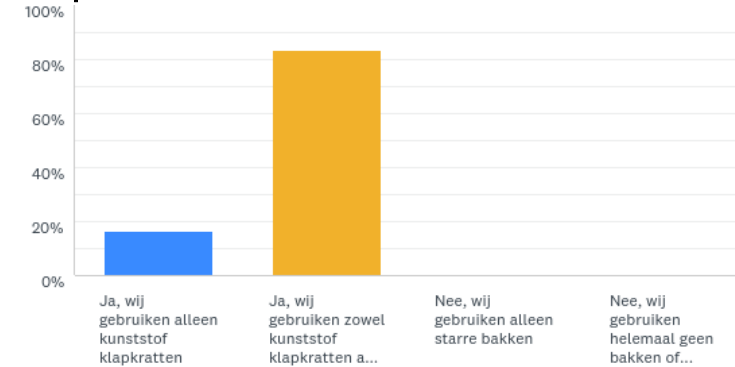
Scandata

Voor deze eindmonitoring is ervoor gekozen om niet nogmaals een enquête uit te voeren, omdat dit naar verwachting weinig nieuwe informatie zal opleveren. De resultaten van de enquête zijn daarom aangevuld met actuele informatie vanuit supermarkt scandata uit Nederland (excl. Aldi & Lidl) over de jaren 2014-2018. Scandata zijn feitelijke verkoopgegevens (kassa aanslagen) van de geselecteerde productgroepen. De scandata is aangekocht bij IRI. (zie: <https://www.iriworldwide.com/nl-NL/>).

Concrete voorbeelden

Er zijn concrete voorbeelden van de leden van GroentenFruit Huis toegevoegd aan de eindmonitoring. Deze voorbeelden zijn exemplarisch voor trends in de sector of zijn implementaties van de koplopers in de sector.

Q28: Maakt u gebruik van kunststof klapkratten?



Hoogst Haalbare Doelen

Resultaten: periode 2014-2018



Hoogst Haalbare Doelen

Hoogst Haalbare Doelen - Secundaire verpakkingen		Gehaald
1.	Tot en met 2016 wil de sector een besparing van 2,1 miljoen transportkilometers realiseren door 80 miljoen roulaties met de inzet van 3 cm kunststof klapkratten bij 50% van de Nederlandse producten en het EU importproduct (bijlage 8, kwantitatieve berekening) Eind 2015 zou 30% van de roulaties van starre bakken met onbewerkte groenten en fruit vervangen moeten zijn door gebruik van klapkratten.	√
2.	In 2018 wil de sector één poolsysteem voor meermalige verpakkingen hebben, hetgeen het aantal roulaties per krat per jaar zal doen stijgen.	n.v.t.
3.	Onderzoekproject starten naar haalbaarheid van het toepassen van een nieuwe meermalig kunststof klapkrat voor bananen in plaats van een kartonnen omverpakking of dit technisch mogelijk is en leidt tot vermindering van milieudruk. Andere randvoorwaarden zoals kwaliteit, goede afrijping, hygiëne, kosten zijn ook van belang. Om dit te realiseren dienen de bananen al op de plantages in de klapkrat te worden verpakt en door middel van koelcontainers vanaf 2017 naar Rotterdam te worden vervoerd.	√
4.	In 2015 wil de sector haar leden informeren over de verschillende soorten tertiaire verpakkingen (zoals hoeklatten, spanbanden etc.) en mogelijke milieuvriendelijke alternatieven. Door kennisverspreiding het gebruik van milieuvriendelijke alternatieven te stimuleren.	√
5.	In 2016 wil de sector hebben onderzocht of het toepassen van papieren of pulp pakbladen in plaats van kunststof pakbladen technisch haalbaar is en leidt tot vermindering van milieudruk. Indien de bevindingen van het onderzoek positief zijn, wil de sector in 2018 alle kunststof pakbladen vervangen door het duurzamere alternatief.	√
6.	In 2016 wil de sector een economische haalbaarheidsstudie uitvoeren, in opvolging van de eerder benoemde pilot, naar de inzet van restplantmateriaal van tomaten- en paprikagewassen als grondstof voor de productie van karton.	√
7.	In 2015 wil de sector uitzoeken welk aandeel van de houten kratten, pallets en kartonnen dozen, die door import in de Nederlandse markt worden afgezet gecertificeerd zijn. Het doel is om het aandeel van gecertificeerde materialen in 2018 met 30% te verhogen.	√

Hoogst Haalbare Doelen

Hoogst Haalbare Doelen - Primaire verpakkingen		Gehaald
8.	In 2016 wil de sector uitzoeken hoe hoog het percentage RPET kan zijn in alle type PET primaire verpakkingen, zodat er een 2018 doelstelling kan worden opgesteld voor het verhogen van RPET in primaire verpakkingen.	√
9.	In 2018 wil de sector in overeenstemming met de raamovereenkomst inzet plegen om PVC-houdende krimpfolies uit te bannen. In lijn met de gepubliceerde lijst van het KIDV voor producten waar nog PVC folies mogen worden toegepast. Dit zijn verpakkingen met de snelademende producten zoals champignons, kiemgroenten, bami-, nasi- en macaroni-groenten. Inzet is voor alternatieve verpakkingen met vergelijkbare eigenschappen maar waarbij kostprijs en aanpassingen van machines worden meegenomen.	√
10.	In 2016 wil de sector bewustwording over verschillende soorten materialen voor verpakkingen vergroten door informatievoorziening. De sector wil de verpakkingen van twee of drie veelvoorkomende producten (bijvoorbeeld tomaten, paprika en druiven) vergelijken op de relevante thema's van het KIDV. Door middel van business-to-business communicatie komt er in de sector meer kennis beschikbaar over de milieudruk en de mogelijkheden van het inzetten van duurzame verpakkingen.	√
11.	In 2015 wil de sector inventariseren wat de impact van standaardisatie van primaire verpakkingen zou kunnen zijn op de milieudruk. Ook een verbeterde aansluiting van de primaire verpakking op de omverpakking is hierbij een nevendoelelstelling	√
12.	In 2016 heeft de sector onderzocht of het toepassen van topseal in plaats van kunststof deksels op schaaltes technisch haalbaar is en leidt tot minder milieudruk. Indien de bevindingen van het onderzoek positief zijn, wil de sector in 2018 kunststof dekseltjes verder vervangen (percentage nog te bepalen) door topseal.	√
13.	In 2018 wil de sector hebben onderzocht of het toepassen van karton/papier in plaats van kunststof en het weglaten van schaaltes bij trostomaten in flowpackfolies technisch haalbaar is en leidt tot milieuwinst.	√
14.	Zwarte schaaltes problematiek bij het uitsorteren van het kunststofrestmateriaal dient opgelost te worden. Het uitsorteerproces bij de afvalverwerkers moet in 2016 aangepast worden en als dat niet lukt wordt het gebruik van zwart kunststof uitgebannen.	X

HHD 1: Kunststof klappkratten

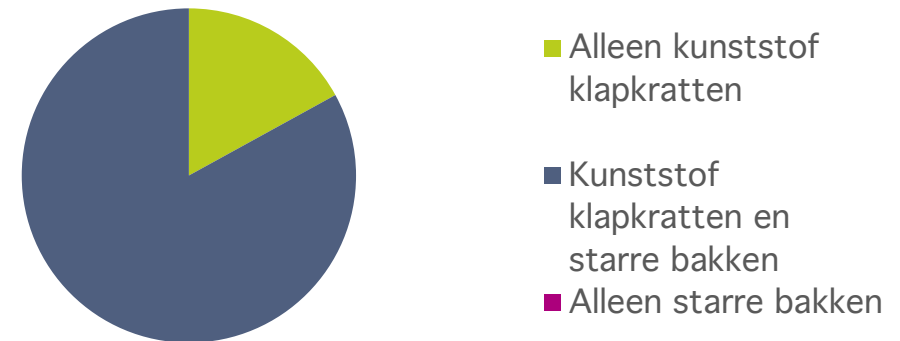
Tot en met 2016 wil de sector een besparing van 2,1 miljoen transportkilometers realiseren door 80 miljoen roulaties met de inzet van 3 cm kunststof klappkratten bij 50% van de Nederlandse producten en het EU importproduct. Eind 2015 zou 30% van de roulaties van starre bakken met onbewerkte groenten en fruit vervangen moeten zijn door gebruik van klappkratten.

Resultaten enquête:

- In de periode 2014-2016 is het totaal aantal roulaties met 55% toegenomen en dat komt vrijwel in zijn geheel voor rekening van de 3 cm klappkrat.
- In 2016 zijn er 81 miljoen roulaties met de 3 cm klappkrat gerealiseerd.
- Door een grootschalige switch van 6 cm naar 3 cm klappkratten is het aantal transportkilometers en opslag van lege kratten significant afgenomen.

Conclusie:

Bij alle bedrijven is het aandeel klappkratten ten opzichte van de starre bakken sterk toegenomen in de periode 2014-2017. Op basis van cijfers 2017 is de totale besparing 2014-2017 2.905.000 transportkilometers. (bijlage Data EPS klappkratten)



HHD 2: Eén poolsysteem voor meermalige kratten

In 2018 wil de sector één poolsysteem voor meermalige verpakkingen hebben. Dit zal het aantal roulaties per krat per jaar doen stijgen.

Resultaat enquête:

Alle bedrijven maken gebruik van meermalige fusten veelal afkomstig van verschillende (internationale) systemen.

- Nieuw inzicht: vanuit alleen Nederland is het inzetten op één poolsysteem niet haalbaar.
- Ook vanuit het oogpunt van marktwerking en mededinging is het hebben van één poolsysteem niet wenselijk.

Conclusie:

Het werken met één poolsysteem, blijkt niet haalbaar en tevens niet wenselijk. Het wordt niet verder opgepakt.



HHD 3: Meermalig kunststof klapkrat voor bananen

Onderzoekproject starten naar de haalbaarheid van het toepassen van een nieuwe meermalig kunststof klapkrat voor bananen in plaats van een kartonnen omverpakking. Hierbij gaat het om de technische mogelijkheden en de vermindering van de milieudruk. Andere randvoorwaarden zoals kwaliteit, goede afrijping, hygiëne, kosten zijn ook van belang. Om dit te realiseren dienen de bananen al op de plantages in de klapkrat te worden verpakt en door middel van koelcontainers vanaf 2017 naar Rotterdam te worden vervoerd.

Resultaat:

Er zijn technische mogelijkheden voor een bananenklapkrat, echter de implementatie zit vast op het logistieke vraagstuk van rolatie van leeg fust i.r.t. transporttijd en afzetmarkten. Daarmee is de haalbaarheid bedrijfseconomisch en praktisch nog niet duidelijk. Vervolg vraag voor nieuwe brancheplan zou kunnen worden opgenomen over toepassing meermalig fust bij zeetransporten/ importproducten.

Conclusie:

Het uittesten van verschillende type kratten in en logistieke keten van bananen blijkt een complex vraagstuk.

In deze fase is er nog geen inschatting te maken of en wanneer verdere uitrol en substitutie van de bananendoos gaat plaatsvinden.



HHD 4: Leden informeren over tertiaire verpakkingen

In 2015 wil de sector haar leden informeren over de verschillende soorten tertiaire verpakkingen (zoals hoeklatten, spanbanden etc.) en mogelijke milieuvriendelijke alternatieven. Door kennisverspreiding het gebruik van milieuvriendelijke alternatieven te stimuleren.

Resultaten:

Er zijn de volgende activiteiten uitgevoerd om dit doel te bereiken:

- Kennisdocument rondom verpakkingsmaterialen en verduurzaming van verpakkingen (2016).
- Kennisdag Duurzaam Verpakken groenten en fruit (2016) – Met een programma van lezingen verzorgd door verschillende materialenorganisaties, een kenniscarrousel met pitches van vijf bedrijven en via vier workshops is de kennis over duurzaam verpakken bij de ongeveer vijftig deelnemers vergroot.
- Speciale workshop Duurzaam Verpakken met 35 deelnemers uit de groenten en fruit sector (29-06-2017).
- Helpdesk Duurzaam Verpakken voor bedrijven met vragen (2017).
- Onderzoek naar online verkoop kanaal van groenten en fruit, waaronder verpakkingen (2017).
- Workshop: Design for Recycling, bij Attero locatie Wijster (26 maart 2018).



HHD 5: Pakbladen

De sector wil hebben onderzocht of het toepassen van papieren of pulp pakbladen in plaats van kunststof pakbladen technisch haalbaar is en leidt tot vermindering van milieudruk. Indien de bevindingen van het onderzoek positief zijn, wil de sector in 2018 alle kunststof pakbladen vervangen door het duurzamere alternatief.

Onderzoek:

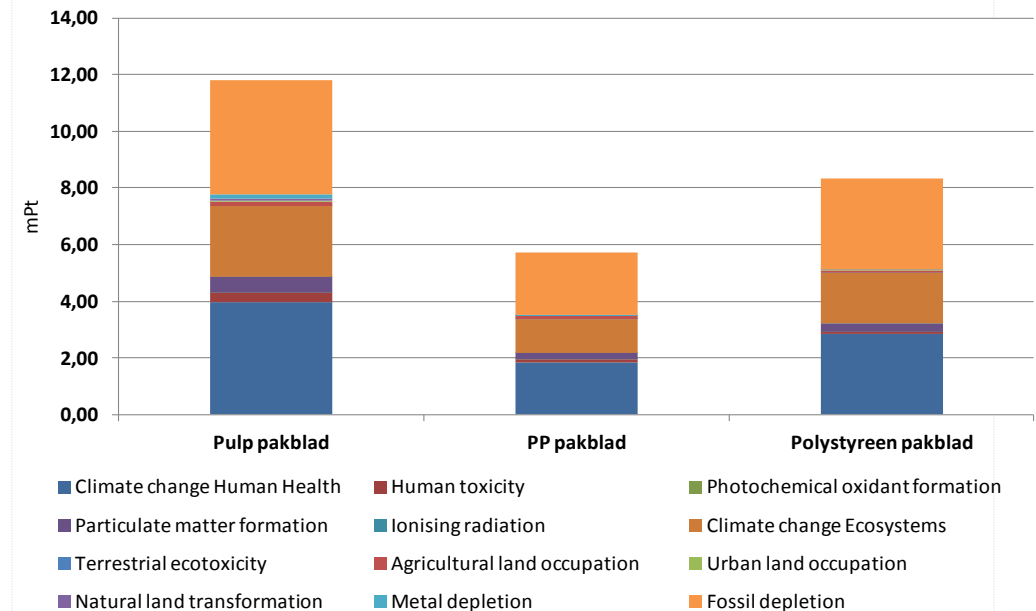
Er is in 2016 een LCA onderzoek uitgevoerd waarbij pakbladen voor hardfruit van papierpulp zijn vergeleken met polystyreen schuim en kunststof (polypropyleen) pakbladen.

Resultaten enquête:

- 83% van de ondervraagde bedrijven maakt gebruik van pakbladen, waarvan 55% papieren pakbladen en 45% kunststof pakbladen.
- De keuze voor type pakblad wordt grotendeels bepaald door de klant (80%) en door functionele eisen, zoals handling eigenschappen (60%).

Conclusie:

Het geformuleerde hoogst haalbare doel is niet meer van toepassing omdat het toepassen van pulp pakbladen geen aantoonbaar milieuvoordeel oplevert.



HHD 6: Restplantmateriaal

De sector wil een economische haalbaarheidsstudie uitvoeren naar de inzet van restplantmateriaal van tomaten- en paprikagewassen als grondstof voor de productie van karton.

Resultaat:

Er zijn verschillende pilotprojecten uitgevoerd met restplantvezels, zowel voor transportdozen als voor consumentenverpakkingen. Deze verpakkingen worden nog niet op grote schaal toegepast, waardoor de kostprijs hoger is dan gewoon karton.

Conclusies:

- Het produceren van kartonnen verpakkingen uit restplantvezels is technisch haalbaar en er is vanuit de markt (latente) vraag naar deze verpakkingen, vanwege het mooie verhaal.
- In hoeverre dergelijke grondstoffen daadwerkelijk duurzamer zijn, is nog niet altijd duidelijk. Ook de effecten van het gebruik van restplantmateriaal op recycling (papier) of GFT is niet altijd duidelijk.

Papier- en karton producenten zien op lange termijn mogelijkheden alternatieve plantvezels een onderdeel te maken van het reguliere productieproces. Dit betekent dat het houtachtige materiaal van de tomatenstengels vervezeld moet worden om ook een toegevoegde waarde te bieden.



Voorbeeld Harvest House

Schalen van biobased karton met 15% tomatenstengel. Dit project is een samenwerking tussen Harvest House, Solidus Solutions (kartonproductie), Van Vliet (voor het ophalen van de tomatenstengels) en Smurfit Kappa. Solidus Solutions produceerde daarnaast een doos van massiefkarton met tomatenplantvezels voor 5 en 3 kg tomaten. Het project is voorlopig niet doorgezet omdat de logistieke kosten hoog zijn en de meerwaarde van het toevoegen van tomatenvezels in de karton zeer beperkt is.

HHD 7: FSC/PEFC certificering

De sector wil uitzoeken welk aandeel van de houten kratten, pallets en kartonnen dozen, die door import in de Nederlandse markt worden afgezet, gecertificeerd zijn. Het doel is om het aandeel van FSC/PEFC gecertificeerde materialen in 2018 met 30% te verhogen.

Resultaten enquête:

- De hoeveelheid gecertificeerd hout en karton is in de periode 2014-2016 toegenomen van 30% naar 40% (dit is een stijging van 33%)
- 64% van de bedrijven heeft certificering opgenomen in de inkoopvoorwaarden.

Conclusie:

Het doel is gehaald maar er is nog veel ruimte voor verbetering.



HHD 8: Toepassen rPET

De sector wil uitzoeken hoe hoog het percentage rPET kan zijn in alle type PET primaire verpakkingen. Zodat er een 2018 doelstelling kan worden opgesteld voor het verhogen van rPET in primaire verpakkingen.

Resultaten enquête:

- 75% van de deelnemers brengt PET-bakjes- en schalen op de Nederlandse markt.
- Allemaal gebruiken ze daarbij rPET en het gemiddelde percentage rPET dat wordt toegepast is 47% in 2016.

Conclusies:

- Er wordt al veel rPET toegepast in de AGF sector. Het gemiddelde percentage is ca. 47% (2016) maar er zijn verschillende leveranciers die 80% of zelfs 100% rPET toepassen.
- Percentage rPET ligt al dusdanig hoog dat beschikbaarheid van de juiste kwaliteit “food-grade” materiaal gaat knellen.



Voorbeeld Koninklijke Vezet

Koninklijke Vezet streeft naar het toepassen van een zo hoog mogelijk percentage rPET in schalen en trays. In 2014 werd voor APET schalen 25-40% rPET gebruikt. In 2018 is dit in samenwerking met leverancier Hordijk verhoogd naar 80% rPET. Het gerecyclede materiaal kan iets van kleur verschillen. Dit is ook op de foto te zien. Bij een enkele schaal met het product erin is dit verschil niet meer zichtbaar.

HHD 8: Toepassen rPET (vervolg)

Voorbeeld: Greenco Tommies

Greenco streeft naar de beste kwaliteit en de lekkerste smaak van haar mini-groenten. MVO is een integraal onderdeel van dit streven en blijvend verduurzamen, ook op het gebied van verpakkingen, is daarom logisch. Na een uitvoerig onderzoek naar de verschillende mogelijkheden viel de keuze op verpakkingen van volledig rPET (recycled PET). De rPET verpakkingen hebben 70-80% minder CO2 uitstoot dan conventionele PET verpakkingen, waarmee een enorme/impactvolle stap wordt gemaakt in verduurzaming.

Jos van Mil, Manager Innovatie & Product Ontwikkeling is trots op deze stap. 'Verpakkingen hebben verschillende functies met betrekking tot onder andere houdbaarheid en communicatie en zijn soms echt noodzakelijk. Deze nieuwe verpakkingen brengen ons een stap dichterbij onze ambitie verpakkingen te verminderen of te verduurzamen.'

In februari 2018 introduceerde Greenco haar nieuwe producten Tommies Mini Toppers en Tommies Good-to-Go in een volledig gerecycleerde rPET verpakking. Greenco beloofde vanaf dat moment stapsgewijs haar verpakkingen verder te verduurzamen. Vanaf november 2018 zijn alle bekertjes van Tommies voor de Nederlandse markt vervaardigd van 100% rPET en daarmee van 100% gerecycled en recyclebaar materiaal.



HHD 9: Uitbannen PVC-houdende krimpfolies

De sector wil in overeenstemming met de raamovereenkomst inzet plegen om PVC houdende krimpfolies uit te bannen. Dit in lijn met de gepubliceerde lijst van het KIVD voor producten waar nog PVC folies mogen worden toegepast. Dit zijn verpakkingen voor de snel-ademende producten zoals champignons, kiemgroenten, bami-, nasi- en macaroni-groenten. De inzet is voor alternatieve verpakkingen met vergelijkbare eigenschappen, maar waarbij kostprijs en aanpassingen van machines worden meegenomen.

Resultaat:

Bedrijven zijn afgelopen jaren actief op zoek gegaan naar alternatieven, bijvoorbeeld topseal verpakkingen bij kiemgroenten, bami-, nasi- en macaroni-groenten.

Conclusie

Er zijn voldoende alternatieve verpakkingsmethodes voor vervangen PVC krimpfolies. In Nederland worden PVC houdende folies niet of nauwelijks toegepast.



HHD 10: Bewustwording en informatievoorziening

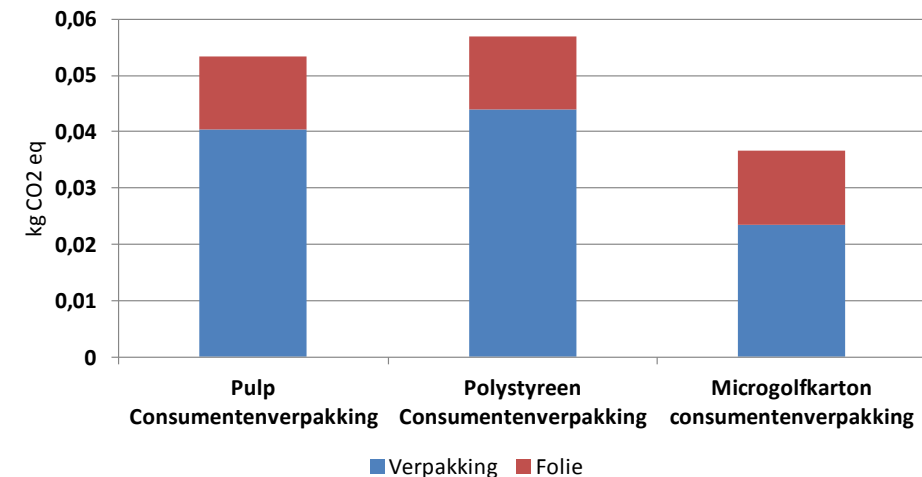
De sector wil bewustwording over verschillende soorten materialen voor verpakkingen vergroten door informatievoorziening. De sector wil de verpakkingen van twee of drie veelvoorkomende producten (bijvoorbeeld tomaten, paprika en druiven) vergelijken op de relevante thema's van het KIDV. Door middel van business-to-business communicatie komt er in de sector meer kennis beschikbaar over de milieudruk en de mogelijkheden van het inzetten van duurzame verpakkingen.

Resultaten:

- Er is in 2016 een LCA onderzoek uitgevoerd, waarin verschillende consumentenverpakkingen voor 6 stuks hard-fruit zijn vergeleken.
- Er zijn verschillende workshops gehouden met ketenpartijen voor het onderling uitwisselen van informatie en 'best-practices'. Zie ook HHD4.

Conclusie:

Het kennisniveau is verhoogd, maar er blijft veel behoefte aan kennisuitwisseling en contacten met ketenpartijen.



Afbeelding: Resultaten LCA Quick-scan - het micro golfkartonnen schaalpje kwam als overall best scorende hard fruit verpakkingen naar voren. Note: rPET is niet meegenomen in deze LCA studie.

HHD 11: Standardisatie

De sector wil inventariseren wat de impact van standardisatie van primaire verpakkingen zou kunnen zijn op de milieudruk. Ook een verbeterde aansluiting van de primaire verpakking op de omverpakking is hierbij een nevendoelstelling.

Resultaten:

- Een groot deel van de sector ziet mogelijkheden tot standardisatie van verpakkingen.
- Producenten organisaties zijn gestart met standardisatie van doosmaten, dit is een belangrijke stap in vergroten eenduidigheid. Per 2019 wordt gewerkt met een 1^e pakket aan gestandaardiseerde dozen. Op basis van deze stap kan in toekomst verder gekeken worden naar kansen en mogelijkheden voor verdere standardisatie.

Conclusie:

- De sector werkt continu aan verdere standaardisering van o.a. dozen, kratten met als doel het optimaliseren van het logistieke proces.



HHD 12: Topseals

In 2016 heeft de sector onderzocht of het toepassen van topseal in plaats van kunststof deksels op schaaltes technisch haalbaar is en leidt tot minder milieudruk. Indien de bevindingen van het onderzoek positief zijn, wil de sector in 2018 kunststof dekseltjes verder vervangen door (percentage nog te bepalen) topseal.

Resultaten:

Diverse leden zijn in de periode 2014-2018 overgestapt van deksels naar topseal folie. Topseal is inmiddels de meest gangbare verpakking voor zacht fruit.

Resultaten Enquête:

- 4 bedrijven geven aan dat ze deksels hebben vervangen door topseal folies.

Conclusie:

Het toepassen van topseal blijkt technisch haalbaar en leidt tot een beperkte gewichtsbesparing. Trays met opseal kunnen zowel bij zacht fruit, gesneden groenten als bij fruit producten worden toegepast. Inmiddels is er een duidelijke toename van het gebruik van topseal te zien in de sector.



Voorbeeld (zie figuur): Bakker Barendrecht

*Voor alle zacht fruit verpakkingen het deksel vervangen door een topseal folie.
Besparing: 300.000 kg kunststof*

Voorbeeld: The Greenery

Vervanging zacht fruit deksel door topseal 11,8 miljoen deksels x 5 gram = 59.000 kg kunststof.

HHD 13: Kartonnen trays

De sector wil onderzocht hebben of het toepassen van karton/papier in plaats van kunststof en het weglaten van schaaltsjes bij trostomaten in flowpackfolies technisch haalbaar is en leidt tot milieuwinst.

Resultaten:

Het gebruik van kartonnen trays in plaats van kunststof trays gebeurt in toenemende mate en dit is voor veel producten mogelijk.

Resultaten enquête:

- Alle respondenten zijn bereid om over te stappen naar kartonnen bakjes of trays wanneer de klant dit vraagt.
- Belangrijk is hierbij dat dit de houdbaarheid niet negatief mag beïnvloeden.
- Bedrijven zijn ook bereid om het weglaten van schaaltsjes verder te onderzoeken.

Conclusies:

- Kartonnen trays kunnen een milieuvoordeel opleveren ten opzichte van kunststof trays. Zie ook de LCA die uitgevoerd is voor hard fruit van HHD 10.
- Voor een aantal producten is het karton te vochtgevoelig en blijft rPET een betere keuze.



HHD 14: Zwarte schaaltes

De problematiek van zwarte schaaltes bij het uitsorteren van het kunststof restmateriaal dient opgelost te worden. Het uitsorteerproces bij de afvalverwerkers moet in 2016 aangepast worden en als dat niet lukt wordt het gebruik van zwart kunststof uitgebannen.

Resultaten enquête:

Er is grote bereidheid om over te stappen transparante bakjes, gekleurde bakjes of kartonnen trays.

- De meeste bedrijven in de sector gebruiken in 2016 nog zwarte schaaltes en trays. Belangrijk hierbij is de vraag van de klant naar een bepaald type verpakking.
- Naast de genoemde uitdaging uit het Brancheplan aan de afvalverwerkers ligt de sleutel voor de oplossing van dit probleem ook bij goede afspraken hierover met inkopers/afnemers.

Conclusie:

Doel opnemen betreft gebruik zwarte trays in het nieuwe brancheplan (o.a. in overleg met CBL), mede op basis van voor- en nadelen. Dit is onder meer afhankelijk van doorontwikkeling sorterings- en recyclingtechniek en gebruik recycle content in zwarte trays.



HHD 14: Zwarte schaaltes (vervolg)

KIDV : Recyclecheck vormvaste kunststof verpakkingen

Huidige situatie

Kunststoffen die volledig zwart zijn ingekleurd, worden op dit moment in de meeste installaties niet gesorteerd. Het type kunststof kan niet worden herkend met een NIR-camera (nabij infrarood), die bij de sortering wordt gebruikt om het type kunststof vast te stellen.

Dit geldt voor de grootste component van de verpakking. Een zwarte dop of deksel van een verpakking heeft geen invloed op de detectie, omdat het NIR-systeem kijkt naar de grootste component van de verpakking.

Achtergrond

De huidig toegepaste sorteertechniek maakt gebruik van nabij infrarood licht. Door het meten van het spectrum van het gereflecteerde infrarood licht wordt het type kunststof bepaald. Kunststoffen worden gekleurd door aan het polymeer een zogenaamde masterbatch toe te voegen. De masterbatch zorgt voor door-en-door kleuring van het polymeer. Door de algemeen toegepaste kleurstof voor zwarte kleuring (carbon black) wordt de infrarood lichtstraal niet gereflecteerd, maar geabsorbeerd. Daardoor wordt de verpakking niet gezien en het type kunststof niet gedetecteerd en daarom niet gesorteerd.

Toekomst perspectief

Er wordt onderzocht welke zwarte kleurstoffen wel kunnen worden toegepast om met behulp van nabij infrarood licht zwart kunststof te detecteren, het type te bepalen en vervolgens te sorteren (PETcore 2018). Daarnaast zijn er ontwikkelingen op het gebied van het sorteren van zwart kunststof met andere technieken, zoals laserdetectie. Er is een sorteerder in Nederland die dat toepast. Hiermee worden de zwarte verpakkingen gedetecteerd, maar nog niet op type materiaal gesorteerd, omdat het type kunststof niet kan worden vastgesteld.

Conclusie

Op dit moment wordt zwart kunststof niet op type materiaal gesorteerd en valt het onder de categorie niet-optimale recyclebare verpakkingen. Als het sorteren van zwarte kunststof verpakkingen op type materiaal staande praktijk is, wordt de Recyclecheck geactualiseerd.

Bron: Kennisinstituut Duurzaam Verpakken

HHD 14: Zwarte schaaltes (vervolg)

Case study Tesco (UK)

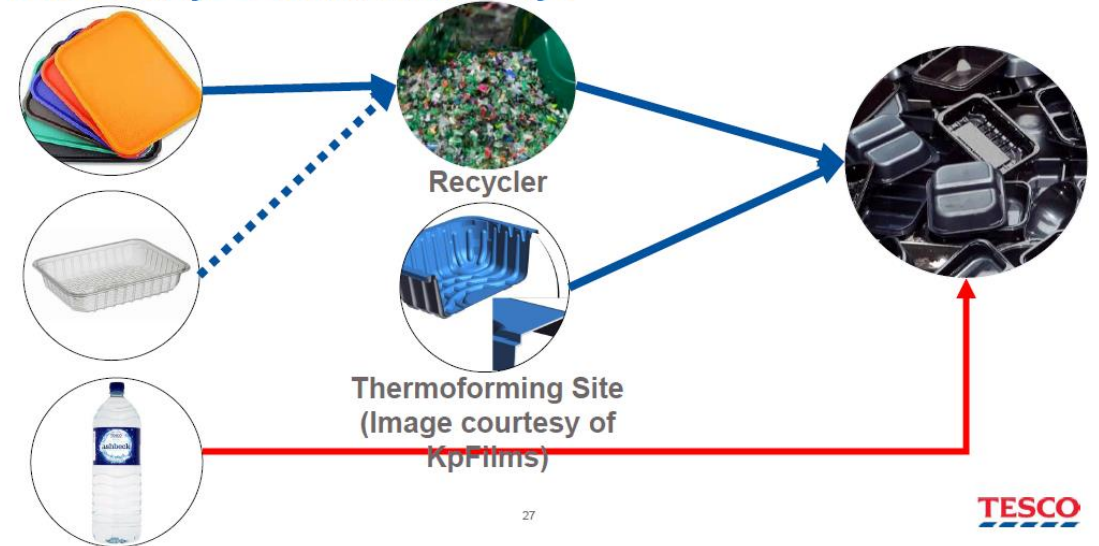
Retailers who have announced partial or complete removal of black

Unintended consequences?

- Tray manufacturers will no longer purchase what little black flake was being recycled
- Tray manufacturers will have no reason to purchase 'jazz' from recyclers
- Tray manufacturers will have no outlet for PET/PE in-house scrap
- Costs to divert in-house scrap will be incurred (potentially £500k to £1.5 million depending on size)
- Increased demand and strain on bottle flake as retailers ask for high levels of recycled content in trays
- Cost of trays increase (cost of bottle flake increases?)
- Similar challenges on producers of black sheet
- **Survey: 6 Sites, Over 10,000 tonnes of waste to landfill**

Bron: Presentatie 'Packaging sustainability conference 2018', Dr. Mark Caul (Tesco UK)

Case Study – Black Plastic Trays



27

Conclusies en aanbevelingen



Algemene conclusies:

- Het Brancheplan en de daaraan gekoppelde activiteiten van de afgelopen jaren, hebben ervoor gezorgd dat het onderwerp Duurzaam Verpakken hoger op de agenda staat bij de leden van het GroentenFruit Huis.
- Ondanks verschillende initiatieven om minder te verpakken en om de dikte van materialen te reduceren, neemt het aandeel verpakt product steeds verder toe, zowel bij groenten als fruit (zie: bijlage scandata).
- Er is nog veel onduidelijkheid over alternatieve materiaalsoorten en of deze daadwerkelijk bijdragen aan verduurzaming. Er moet meer kennis worden opgedaan over recyclebaarheid van verpakkingen en de manier waarop stromen gerecycled kunnen worden.
- Wellicht liggen er nog kansen in de verdere uitrol van meermalige fust en verduurzaming van transportverpakkingen o.a. door standaardisatie.
- Mede door de aandacht voor duurzame verpakkingen, zowel vanuit de maatschappij en de markt is er meer aandacht gekomen voor alternatieven en nieuwe concepten. In de volgende fase is het belangrijk om te objectiveren waar milieu winst te boeken is en hoe ook de groenten en fruitsector kan bijdragen aan een meer circulaire economie bij het gebruik van verpakkingen.

Hoogst haalbare Doelen:

- De sector is met alle Hoogst Haalbare Doelen aan de slag gegaan. Het grootste deel van de Hoogst Haalbare Doelen is behaald of goed onderweg naar realisatie in 2018.
- HDD 2, het werken met één poolsysteem, blijkt niet haalbaar en wordt niet verder opgepakt.
- HDD 5, papieren of pulp pakbladen in plaats van kunststof pakbladen, blijkt niet de gewenste milieuwinst op te leveren en is daarom niet meer van toepassing.

Aanbevelingen voor het nieuwe Brancheplan

1. **Preventie en reductie:** Een doelstelling om minder verpakkingen te gebruiken voor AGF producten, kan alleen worden bereikt als er komende jaren een trendbreuk optreedt. Dit kan alleen in samenwerking met CBL worden opgepakt.
2. **Houdbaarheid en voedselverspilling:** De houdbaarheid van producten en het reduceren van voedselverspilling blijft een belangrijk thema, dat op gespannen voet staat met het streven naar het reduceren van de hoeveelheid verpakkingen.
3. **Toepassen recycled PET:** Volgens de enquête wordt er gemiddeld ca. 47% rPET toegepast in trays en schaaltes. Dit kan mogelijk verhoogd worden naar ca. 50-80%, mits er voldoende rPET materiaal beschikbaar is.
4. **Pilot-projecten (met ketenpartners):** Voor veel product-/verpakkingscombinaties is het onduidelijk wat de meest duurzame en circulaire oplossing is. Ketenprojecten met ondersteuning van experts (LCA) kan hier meer duidelijkheid in brengen. Voorkomen dient te worden dat er aanpassingen worden doorgevoerd zonder vermindering milieu-impact, enkel vanuit sentiment.



Voorbeeld: Natural Branding

Eosta heeft in juni 2018 een internationale Sustainable Food Award gewonnen met haar Natural Branding lasermarkering op biologisch fruit. Eosta zet deze techniek sinds 2016 in om biologische producten niet te hoeven verpakken in plastic. Inmiddels worden o.a. avocado, courgette, gember, kokosnoot, komkommer, mango, pompoen en zoete aardappel verkocht met Natural Branding. Daarmee zijn 10,2 miljoen plasticverpakkingen bespaard, 110 ton plastic, 48.000 m2 papier en 493 ton CO2-uitstoot. En de teller loopt door. Inmiddels heeft Eosta de beschikking over meerdere machines. (Eosta, 28 Augustus 2018).

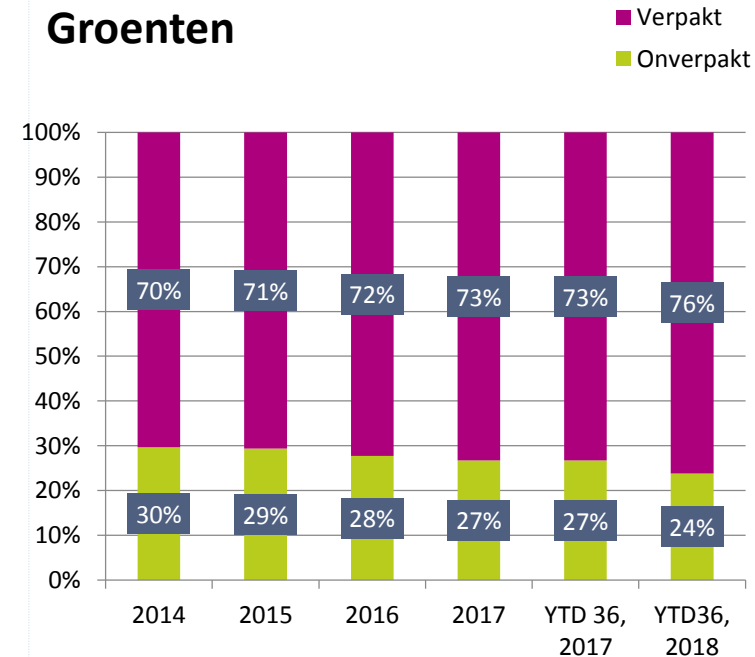
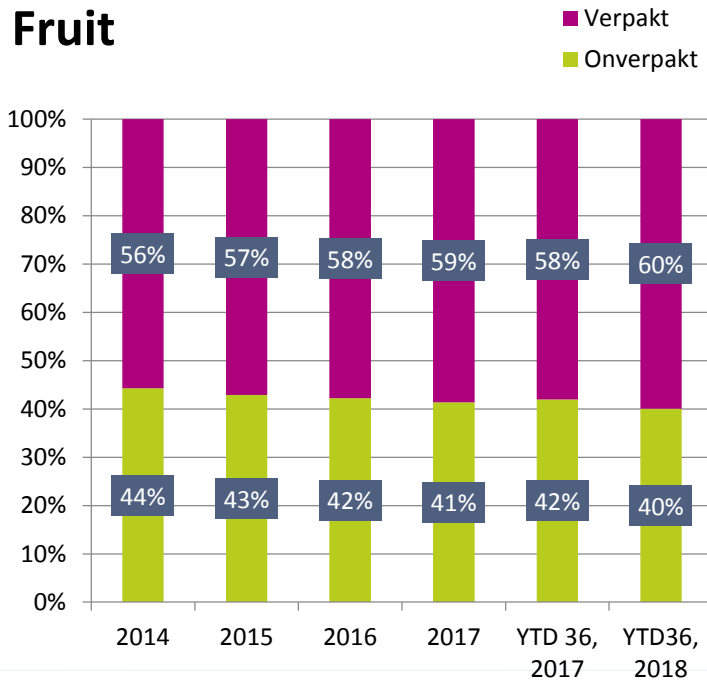
Bijlage scandata



Verdeling verpakt/onverpakt voor onbewerkte groenten en fruit

Van onbewerkt fruit is 60% verpakt en 40% onverpakt in 2018 (YTD wk.36). Vergeleken met de jaren ervoor is er een lichte volumegroei te zien. Voor onbewerkte groenten is ook een volumegroei waar te nemen van 6% tussen 2014 en 2018. In 2018 was het aandeel verpakt 76% en onverpakt 24%. Data is ontsloten uit scandata onbewerkt product van retail NL (excl. Aldi en Lidl) t/m week 36 2018.

De grafieken zijn weergegeven van de Top 5 Groenten en de Top 5 Fruit op basis van volume. Voor groenten zijn dat koolgewassen, ui-gewassen, tomaten, komkommers en wortels. Voor fruit zijn dat bananen, appels, sinaasappels, mandarijnen en gangbare exoten.



Bijlage data EPS klapkratten 2014 t/m 2017



EFFECT KLAPKRATTEN OP TRANSPORTAFSTAND EN M2

TRANSPORTKILOMETERS

(FRT x 1 mio)	2014 EIND	2015	FC2016	FC2017	km - savings	
star	60	60	57	57	leverancier	DC
klap - internationaal 6cm	20	10	0	0		winkel
klap - internationaal 3cm	0	33	15	10		
klap - regionaal 6cm	25	13	10	4		
klap - regionaal 3cm	0	41	81	101	EPS	RDC
totaal FRT	105	157	163	172		

Kaarten - inhoud

# FTL	
star	1.500
klap - 6cm	4.940
klap - 3cm	9.880

Afstanden - gemiddeld

km	
EPS - leverancier internationaal	1.250
EPS - leverancier regionaal	100
winkel - RDC	50
RDC - EPS	50

2014 - 6CM + 3CM - KM - INTERNATIONAAL

(KMs x 1.000)	EPS	LEV	DC	WINKEL	RDC
EPS		5.061			
LEV					
DC					
WINKEL					202
RDC	202				

2014 - 6CM + 3CM - KM - REGIONAAL

(KMs x 1.000)	EPS	LEV	DC	WINKEL	RDC
EPS		506			
LEV					
DC					
WINKEL					253
RDC	253				

Totaal km/jr	455	5.567	0	0	455	6.478
km² FRT	0,0043	0,0530	0,0000	0,0000	0,0043	0,0517

EIND 2017 - 6 CM + 3CM - KM - INTERNATIONAAL

(KMs x 1.000)	EPS	LEV	DC	WINKEL	RDC
EPS		1.265			
LEV					
DC					
WINKEL					51
RDC	51				

EIND 2017 - 6CM + 3CM - KM - REGIONAAL

(KMs x 1.000)	EPS	LEV	DC	WINKEL	RDC
EPS		1.103			
LEV					
DC					
WINKEL					552
RDC	552				

Totaal km/jr	602	2.368	0	0	602	3.573
km² FRT	0,0038	0,0151	0,0000	0,0000	0,0038	0,0228

lov. 2014	147	-3.198	0	0	147	-2.905
% per FRT	-11,8%	-71,5%			-11,8%	-58,4%

lov. 2016	15	-552	0	0	15	-521
-----------	----	------	---	---	----	------

RUIMTE (M2)

Kaarten - opslag

# m²	m² - saving	
star	90	leverancier
klap - 6cm	760	
klap - 3cm	1.520	

2014 - STAR/6CM/3CM - M2 VERBRUIK

	star	klap	totaal
leveranciers	657	59	726
EPS	657	59	726
RDC	657	59	726

Totaal m2/jr	2.000	178	2.178
m2/FRT	0,0333	0,0039	0,0372

EIND 2017 - STAR/6CM/3CM - M2 VERBRUIK

	star	klap	totaal
leveranciers	633	78	712
EPS	633	78	712
RDC	633	78	712

Totaal m2/jr	1.900	235	2.135
m2/FRT	0,0333	0,0020	0,0134

lov. 2014	-100	57	-43
% per FRT	0%	-16%	-40%

2017 Maakt geen deel uit van het door EPS oorspronkelijk ingediende besparingsplan (2014-2016).

Conclusies voor 2017 - switch van 6cm naar 3 cm klapkratten.

Ook in 2017 zijn er weer meer herbruikbare kratten verhuurd.

De switch naar de kratten die ingeklapt slechts 3cm dik zijn is zo goed als afgerond.

- de transportkilometers in 2017 nemen af met 521.000 km waarmee de totale besparing 2014--2017

op 2.905.000 km komt.

- gebruik m2 in de keten blijft ondanks stijgend volume nagenoeg gelijk, per FRT zien we een afname van 40%.